

želka neztrácí pouze pro svou osobu nároku na vážnost před světem, nýbrž vydává i svého manžela nebezpečí, že jeho vážnost u spoluobčanů poklesne. Zjištěno však v tomto sporu, že i žalobce dopustil se vůči žalované cizoložství a že příslušný soud uznal proto na rozluku jejich manželství z viny manželovy. Vzhledem k tomu vyslovil v tomto sporu procesní soud první stolice právem, že žalobce není oprávněn, vytýkati své manželce její cizoložství jako hrubý nevděk podle §u 948 obč. zák. Již z této úvahy následuje nedůvodnost žalobního nároku, pokud se zakládá na §u 948 obč. zák., a tedy také neoprávněnost dovolání. Toto však jest neoprávněno i proto, poněvadž smlouva odstupní ze dne 15. ledna 1915 i smlouva darovací ze dne 21. března 1917 dle svého obsahu nejsou ryzími smlouvami darovacími ve smyslu §u 938 obč. zák., nýbrž jsou to smlouvy smíšené, částečně úplatné, částečně neúplatné, darovací. Že zákon uznává platnost a účinnost toliko potud, pokud hodnota prospěchu majetkového, poskytnutého v nich jednou osobou osobě druhé, převyšuje závazky, touto druhou osobou převzaté, plyne zřejmě z §§ 935 a 952 obč. zák. Předmětem odvolání daru na straně žalobcově nemohou tedy býti nemovitosti, jež byl postoupil žalované, v roce 1915 a 1917, nýbrž mohla by jím býti jen cena jejich potud, pokud převyšuje závazky, převzaté žalovanou v dotýčných smlouvách. Žalobce by tedy byl pouze oprávněn dle §u 949 obč. zák. žádati na žalované peněžitou částku, rovnající se tomuto rozdílu mezi cenou nemovitostí a mezi závazky, žalovanou převzatými. Žalobní žádost, domáhající se vydání polovice domu č. 1104 v H. byla by mimo to nedůvodna i proto, poněvadž je zjištěno, že žalovaná není již vlastníci ani polovice jiné jakékoli částky tohoto domu prodaného v roce 1921 Evě S-ové, takže ani v tomto směru není zde předpokladů §§ 948, 949 a 952 obč. zák., dle nichž nelze domáhati se vydání věcí, jež v držbě odpůrcově nejsou, pokud tento nejednal nepoctivě, kteráž podmínka není v tomto sporu na straně žalované ani zjištěna ani žalobcem tvrzena. Soud odvolací souhlasně s prvním soudem má ovšem mylně za to, že žalobce platně vzdal se práva, odvolati darování pro hrubý nevděk manželčin, neboť, i kdyby skutečně bylo možno, takové vzdání se spatřovati ve smlouvách stran z roku 1915 a 1917, bylo by neúčinným, poněvadž by se přičilo dobrým mravům, vždyť hrubý nevděk jest podle §u 948 obč. zák. nemravným a tedy ono vzdání se bylo by dle první věty §u 879 obč. zák. neplatným a nicotným jednáním. Ale vzhledem na hořejší úvahu, dle níž žalobce nemá vůbec nároku na odvolání daru, poskytnutého žalované, zvláště pak nemá nároku na vydání nemovitostí darovaných, ani polovice domu čis. 1104 v H., jest to v tomto sporu nerozhodno.

Čís. 2391.

Ustanovení §u 1313 a) obč. zák. neplatí při závazcích k náhradě škody z činu nedovoleného. Nedospělé lze činiti zodpovědnými za následky nepořádného vedení správy jich nemovitostí, již obstarává jejich zákonný zástupce.

(Rozh. ze dne 17. března 1923, Rv II 298 22.)

Nezletilá žalobkyně sklouzla za náledí na neposypaném chodníku před domem nedospělých žalovaných, spravovaným jich otcem, a poranila se. Policejní řád města N., kde se nehoda udála, stanovil v § 30 o čištění chodníků, že v zimní době při nastalém padání sněhu jest povinností majitelu realit, pokud se týče jejich zřízenců čistiti dláždění, chodníky a chodby, třebas i několikrát denně; když nastalo náledí, jest je posypati pískem, popelem nebo řezinami dle potřeby třebas i několikrát denně. Žalobě o náhradu škody proti majitelům domu bylo oběma nižšími soudy co do důvodu vyhověno, odvolacím soudem z těchto důvodů: Nesprávné právní posouzení věci shledávají odvolatelé v tom, že jako nedospělci ve stáří 10–12 roků se nedopustili žádného zavinění a že se ho dopustiti ani nemohli, že by se tu mohlo jednati nanejvýš o zavinění jejich otce a správce majetku, že tudíž k žalobě nejsou pasivně legitimováni. Ani o nedopatření ve výběru nemůže býti řeči, poněvadž otec ustanovil správcem opatrovnícký soud. V tom ohledu poukazuje se především na to, že dle posledního odstavce §u 30 pol. ř. města N. majitelé realit jsou zodpovědni za přesné zachování předpisu tohoto §u, z čehož vychází na jevo, že žalované děti ručí za zavinění otcovského správce svého domu. To vyplývá i z předpisu obč. zákona. Neboť § 1313 a) obč. zák. ustanovuje, že kdo jinému má něco plniti, ručí za zavinění zákonitého zástupce a osob, jichž služeb použil, stejně jako za vlastní zavinění. Toto ustanovení zákona neplatí pouze při závazku smluvním, nýbrž i při závazku ze zákona, z čehož vyplývá, že škodu otcem a správcem majetku zaviněnou musí nésti nezl. děti jakožto majitelé domu, když jde o užití práva neb o opomenutí povinnosti ohledně majetku, kterého užívají děti zákonitým zástupcem a správcem. Ježto odvolací soud se připojuje ku zjištění prvé stolice v tom směru, že v čase úrazu chodník nebyl dle §u 30 pol. ř. města N. posypán a že se tím otec a správce majetku nezletilcu dopustil zavinění, které mělo za následek úraz žalobkyně, a ježto, jak shora vyličeeno, nezl. žalované děti ručí za vinu otce a správce, první soudce vším právem žalobě co do duvodu vyhověl.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Jak nesporno. vede za žalované nedospělé majitele domu správu domu jejich otec, jenž též opatrovníckému soudu skládá každoročně účty ze správy (§ 149 a 150 obč. zák.). Vede-li však správu domu, nedospělým žalovaným náležejícího, jejich otec, jsa správou tou soudem pověřen, jsou jeho děti sprostěny po dobu této správy zodpovědnosti za nedbalé její vedení (§ 21, 149 a 150 obč. zák.). Byť i tedy § 30 polic. řádu města N., jímž nebyly změněny zásady 30. hlavy obč. zákona o náhradě škody, ustanovoval, že majitelé domu ručí za nedbalost svých zřízenců, a za přesné dodržení předpisů, týkajících se čištění chodníku, sypání jich pískem a popelem, dlužno tomu rozuměti tak, že ručí pouze majitelé domů, kteří jsou svéprávní, a že za nesvéprávné ručí jejich zákonní zástupci, dle občanského zákona k zastupování povolání. To plyne z úvahy, že nedospělci, kteří nemají vlivu na vedení

správy nemovitosti otcem a nemohou mu správu odníti, nemohou býti ani zodpovědni za nepořádné nebo nedbalé vedení této správy a zodpovědnost ta stíhá pouze zákonného jich zástupce samotného, který správu vede dle svého volného uvážení, pročez v tomto případě nepřichází v úvahu § 1311 obč. zák. Poukaz odvolacího soudu na ustanovení §u 1313 a) obč. zák., z něhož se snaží dovoditi ručení žalovaných za otcovo opomenutí, jest právně mylným, vždyť ustanovení to platí jen v poměru smluvním, tedy tam, kde někdo někomu na základě smlouvy jest k plnění zavázán, ve kterémžto případě ručí ovšem bezpodmínečně za vinu osob, jichž používá ku plnění smluvního závazku, neplatí však při závazcích z činu nedovoleného, jako v případě tomto. Ježto žaloba nesměruje proti otci žalovaných jako správci jejich domu, nýbrž proti nedospělým žalovaným samotným, bylo nutno jejich dovolání vyhověti, rozsudek odvolacího soudu změnit a žalobu jako bezdůvodnou zamítnouti.

Čís. 2392.

Obnova drobných zemědělských pachtů (zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n.).

Příhlášku o obnovu pachtu jest podati tomu, kdo jest v době přihlášky knihovním vlastníkem propachtovaného pozemku.

(Rozh. ze dne 20. března 1923, R I 111/23.)

Marie S-ová měla pozemek č. kat. 94 v pachtu od velkostatku v L. V březnu roku 1921 koupili pozemek manželé Josef a Marie Š-ovi a dne 22. března 1921 bylo pro ně vloženo právo vlastnické. Příhláškou ze 16. září 1921 u ředitelství panství L. domáhala se Marie S-ová obnovy pachtu na tři roky. Soud první stolice obnovu pachtu povolil, vzav proti námitce velkostatku, že pozemek byl zcizen manželům Š-ovým, za prokázáno, že žadatelka o zcizení nevěděla. Rekursní soud k rekursu knihovního vlastníka obnovy nepovolil. Důvody: Jest zjištěno, že stěžovatelé koupili role čk. 94 kupní smlouvou ze 17. března 1921, a knihovní převod vlastnictví stal se 22. března 1921, tudíž ještě před vydáním zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., o obnově drobných zemědělských pachtu. Ani dřívější vlastník, ani noví vlastníci nebyli povinni, by oznámili pachtýrce změnu vlastnictví. Kdyby dosavadní pachtýrka chtěla dosíci obnovy pachtu, byla by povinna, by učinila oznámení osobám, které toho času byly vlastníky pozemku (§ 1 zákona), což se však v tomto případě nestalo. Poněvadž tak neučinila, nemá nároku, by byl pacht obnoven.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurs není odůvodněn. Nejvyšší soud sdílí právní názor soudu druhé stolice a poukazuje stěžovatelku na správné důvody rekursního soudu s dodatkem, že dle §u 1 zákona ze dne 12. srpna 1921,